

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара**

**Факультет міжнародної економіки**

**Кафедра менеджменту та туристичного бізнесу**

**АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

**ПРОГРАМА**

**нормативної навчальної дисципліни  
підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»  
за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент»  
(Шифр за ОПП ПП 5.2.2в)**

**Дніпро  
2017 рік**

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Дніпровський національний університет  
імені Олеся Гончара  
(повне найменування вищого навчального закладу)

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ Гудим К.М., доцент кафедри менеджменту та туристичного бізнесу.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент»

“ 13 ” червня 2016 року, протокол № 64

## ВСТУП

### **1. Мета та завдання навчальної дисципліни**

*1.1. Мета вивчення курсу* – формування в майбутньому фахівцеві аналітичного мислення, теоретико-прикладних знань об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей запобігання та управління кризами у висококонкурентному середовищі.

*1.2. Завдання навчальної дисципліни:* У процесі вивчення дисципліни «Антикризове управління» перед студентами постають такі **задачі**:

- оволодіти механізмом процесу антикризового менеджменту, починаючи із засвоєння основних теоретичних засад;
- отримати базові знання про моделі та методи прийняття антикризових управлінських рішень;
- сформувати навички та вміння щодо прийняття стратегічних і тактичних рішень у виробничій та обслуговуючій сферах

*1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:*

#### **знати:**

- сутність кризи на макро- та мікрорівні: економічний зміст і фактори, що її зумовлюють;
- основи антикризового управління підприємством;
- сутність та зміст контролінгу;
- зміст системи раннього попередження та реагування в процесі антикризового управління;
- роль реструктуризації підприємства у процесі антикризового управління;
- сутність санації як ключового інструменту антикризового управління;
- значення реінжинірингу як складової антикризового управління;
- значення та застосування стратегії в антикризовому управлінні;
- впровадження системи антикризового управління підприємством.

#### **уміти:**

- творчо впроваджувати набуті теоретичні знання та практичні навички з антикризового управління під час здійснення менеджерських функцій;
- застосовувати у відповідності із ситуацією найефективніші методи антикризового управління з метою досягнення конкурентних показників;
- планувати й організовувати особисту діяльність з метою формування ефективних гнучких організаційних структур управління;
- враховувати досвід антикризового управління, набутий різними школами управління в умовах України;
- організовувати процес документування в процесі антикризового управління, формувати потоки документів, створювати порядок їх

проходження та виконання. Реалізація визначеної навчальної мети передбачається шляхом активізації мислення студентів, його розвитку, долучення їх до самостійного прийняття рішень у галузі антикризового управління, постійної взаємодії студентів і викладачів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 191 годин / 2 кредитів ECTS.

## **2. Програма навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль 1. Антикризове управління**

Тема 1. Криза на макро- та мікрорівні: економічний зміст і фактори, що її зумовлюють. Головні визначення поняття криза та основні теорії кризи та їх голови положення. Головні види циклів, їх причини та складові стадії. Головні стадії розвитку підприємства. Головні фактори, що викликають кризу підприємства. Головні види криз. Головні наслідки кризи.

Тема 2. Основи антикризового управління підприємством. Головні визначення антикризового управління. Головні ознаки антикризового управління. Суб'єкти та об'єкти антикризового управління. Головні принципи антикризового управління. Види та головні етапи антикризового управління

Тема 3. Контролінг. Причини виникнення контролінгу на сучасному етапі. Етапи розвитку контролінгу. Головні визначення контролінгу. Функції та завдання контролінгу. Об'єкти контролінгу. Специфічні методи контролінгу.

Тема 4. Система раннього попередження та реагування Концептульні основи діагностування банкрутства та системи попередження банкрутства. Головні етапи створення системи діагностики та попередження банкрутства. Головні індикатори банкрутства. Головні методики діагностики банкрутства.

Тема 5. Роль реструктуризації підприємства у процесі антикризового управління. Сутність поняття реструктуризація. Головні цілі реструктуризації. Головні причини та види реструктуризації. Головні етапи реструктуризації. Головні методи реструктуризації.

Тема 6. Санація як ключовий інструмент антикризового управління. Визначення поняття санація. Цілі та правові методи санації. Сутність поняття санаційної спроможності та цілі санаційного аудиту. Методику проведення санаційного аудиту. Головні складові моделі фінансової санації.

Тема 7. Реінжиниринг як складова антикризового управління. Головні визначення реінжинирингу. Головні принципи реінжинірінгу. Головні випадки проведення реінжинирингу. Головні етапи проведення реінжинирингу. Головні наслідки проведення реінжинирингу.

Тема 8. Стратегія в антикризовому управлінні. Головні визначення та види стратегій. Головні етапи розробки стратегії. Головні характеристики антикризової стратегії. Модель антикризового управління підприємством.

Головні етапи розробки антикризової стратегії підприємства.

Тема 9. Система антикризового управління підприємством Цілі та пріоритети антикризового управління персоналом. Роль інновацій та інвестицій в антикризовому управлінні підприємством.

#### 4. Рекомендована література

Базова:

1. Ансофф. И. Новая корпоративная стратегия: Пер. с англ. - СПб.: Питер, 2010.-416 с.
2. Ансофф И. Стратегическое управление: Сокр. пер. с англ. - М.: Экономика, 2010. - 520 с.
3. Антикризисное управление: от банкротства - к финансовому оздоровлению / Под ред. Г.П. Иванова. - М.: Закон и право; ЮНИТИ, 2011. - 320 с.
4. Антикризисное управление / Под ред. З.С. Минаева, В.П. Панагушина. -М.:Приор, 2012.- 432 с.
5. Антикризисное управление: Учеб. для студентов вузов, обучающ. По экон. спец./ З.М. Коротков, А.А. Беляев, Д.В. Валовой; Под ред. З.М. Короткова. - М.: ИНФРА \_ М, 2011 - 432 с.
6. Антикризисный менеджмент / Под. ред. Проф. А.Г. Грязновой. - \_ М.: Тандем; ЗКМОС, 2009. - 368 с.
7. Антикризисный менеджмент: Учеб. пособ. Для вузов. - М.: ЮНИТИ; ДАНА, 2011-233 с.
8. Астраханцева И. А. Финансовая реструктуризация несостоятельных предприятия как стратегия оздоровления в процессе антикризисного управления / Под ред. Г.М. Подкантера. - М.:ФИНЗКО, 2011. - 118 с.
9. Базаров Г.З., Беляев С.Г., Бельих Л.П Теория и практика антикризисного управления: Учеб. для вузов / Под ред. С.Г. Беляева, В.И. Кошкина. - М.: Закон и право; ЮНИТИ, 2010. - 468 с.
10. Баринов В.А. Антикризисное управление: Учебник. - М. - ФБКПРЕСС, 2012. -515 с. 1. Допоміжна:
11. Бузановський С.С, Горелов Н.А., Титков А.С. Антикризисное управление: Реструктуризация и реинжиниринг персонала: Учеб. пособ. - СПб.: Валери СПД, 2009. - 256 с.
12. Булеев И.П., Бюрюховецкая Н.Е. Антикризисное управление предприятием. - Донецк: ИЗП НАН України, 2009. - 234 с.
13. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник - К.: ЦУЛ, 2013. - 504 с.
14. Градов А.П., Кузин Б.И., Федотов А.В. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой. - СПб.: Специальная литература, 2012. - 411.
15. Дайле А. Практика контроллинга - М.:ФиС, 2012. - 136 с.
16. Клейнер Г.Б., Тамбовцев В.Л., Качалов Р.М. Предприятие в

нестабильной экономической среде: риски, стратегия, безопасность. - М.: Экономика, 2011. - 482 с.

17. Контроллинг как инструмент управления предприятием / Е.А. Ананькина, С.В. Данилочкин, Н.Г. Данилочкина и др.; Под общ. ред. Н.Г. Данилочкиной. - М.: Аудит; ЮНИТИ, 2011 - 279 с.

18. Крутик А.Б. Антикризисный менеджмент: Превентивные методы управления / А.Б. Крутик, А.И. Муравьев. - СПб.: Питер, 2012. - 430 с. 19. Крыжаноский В.Г., Ламешков В.И., Лютер В.И. Антикризисное управление / Под. ред. Е.С. Минаева, В.В. Пагаушина. - М.: Приор, 2013. -236 с. 20. Логвіненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. - 580 с.

#### Інформаційні ресурси

1. Офіційна сторінка Президента України [www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua)
2. Урядовий портал Кабінету Міністрів України [www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
3. Національний банк України [www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
4. Міністерство економіки України [www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua)
5. Міністерство фінансів України [www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
6. Міністерство статистики України [www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
7. Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків «Держзовнішінформ» [www.ukrdzi.com](http://www.ukrdzi.com)
8. Національний інститут стратегічних досліджень [www.niss.gov.ua](http://www.niss.gov.ua)
9. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова [www.uceps.org](http://www.uceps.org)
10. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій [www.ier.kiev.ua](http://www.ier.kiev.ua)
11. База українського законодавства в Інтернет [www.lawukraine.com](http://www.lawukraine.com)
12. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)
13. Національна парламентська бібліотека [www.alpha.rada.kiev.ua](http://www.alpha.rada.kiev.ua)
14. Міжнародний валютний фонд (МВФ) (The International Monetary Fund ) [www.imf.org](http://www.imf.org)
15. Організація об'єднаних націй (ООН) (United Nations Organization) [www.un.org](http://www.un.org)
16. Світова організація торгівлі (СОТ) (The World Trade Organization) [www.wto.org](http://www.wto.org)